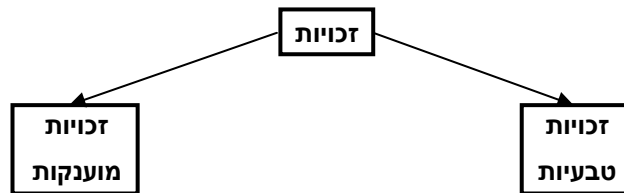

פרק 16

עקרונות הדמוקרטיה:

הזכויות - מושגי יסוד

הזכויות הניתנות לבני האדם נחלקות לשני סוגים עיקריים: "זכויות טבעיות" ו"זכויות מוענקות". מכל אחת מהזכויות, הטבעיות והמוענקות, נובעות זכויות נוספות, הנקראות "זכויות נגזרות". בפרק זה נרחיב על שלושת מושגי היסוד אלה (זכויות טבעיות, זכויות מוענקות וזכויות נגזרות), וזאת כבסיס לפרקים הבאים, שבהם נפרט על הזכויות הנכללות בכל אחד מסוגי הזכויות ועל הזכויות הנגזרות מהן.

1. הזכויות הטבעיות ונגזרותיהן

כל בני האדם זכאים לשורה של זכויות הנקראות "זכויות טבעיות". הגדרתן של זכויות אלה כ"טבעיות" מבטאת את התפיסה לפיה המדינה הדמוקרטית מחייבת לספק אותן. הזכויות הטבעיות כוללות את הזכות לחיים, לחירות, לקניין (בעלות על רכוש), לשוויון, להליך משפטי הוגן ולכבוד. מכל אחת מזכויות אלה נגזרת זכויות נוספות. למשל: מהזכות לחירות נגזרות הזכויות לחירות התנועה, לחירות המחשבה, לחירות הביטוי ועוד.

2. הזכויות המוענקות ונגזרותיהן

זכויות אלה אינן נתפסות כזכויות טבעיות, אלא כזכויות "מוענקות" על ידי חלק מהמדינות הדמוקרטיות. זכויות אלה כוללות שני סוגים עיקריים: זכויות חברתיות- זכויות שמטרתן לדאוג לרווחת האזרחים ושיפור רמת חייהם; וזכויות קבוצה/ מיעוט: זכויות שמטרתן לספק את הצרכים תרבותיים של בני קבוצות מיעוט. גם מתוך הזכויות המוענקות נגזרות זכויות נוספות. למשל: מתוך זכויות הקבוצה / מיעוט נגזרות זכויות הזכות לחופש לשון, תרבות וחינוך.